

Gràcia: places, carrers i música

L'escriptor i crític literari Joan Josep Isern recull diferents obres que s'han inspirat en els carrers i les places del barri barceloní de Gràcia

Rodatge d'una escena a l'envelat del film 'La Plaça del Diamant' | Josep Maria Contel - Taller d'Història de Gràcia

La bona gent de Disco 100, que em coneix els gustos des de fa molts anys, m'avisava que acaben de rebre l'últim treball de **Jackson Browne** i corro a buscar-lo. I a la mateixa botiga m'adono que el músic nord-americà tanca el disc amb una cançó titulada "A Song for Barcelona".

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=P4jh7w4dyXk>

Des de fa temps té un apartament a Gràcia -la ubicació del qual és un dels secrets més ben guardats-, i ara **Jackson Browne** ha escrit una magnífica declaració d'amor amb ritme de rumba a la ciutat i al barri. La lletra parla, entre altres referències, de Gaudí i de Jujol i cap al final passa de l'anglès al català per dir coses com *¶ara som sis milions i un'*. I la cançó acaba amb una extensa tirallonga de noms de places i carrers barcelonins com per exemple Torrent de l'Olla, carrer de l'Or, Encarnació, plaça del Sol o Verdi.

No és aquesta, però, la primera vegada que el nomenclàtor de carrers del barri esdevé el tema central d'alguna cançó. Sense pretendre ser exhaustiu, la primera referència de la qual tinc constància es remunta a trenta anys enrere. Es tracta de la cançó de **Miquel Pujadó** "Les places de Gràcia", del disc *Ambaixador d'enlloc* (Picap, 1990). La segona és de més cap aquí: "Si tu vas a peu per Gràcia", del disc de **Víctor Bocanegra** *Cançons de l'Akídelara* (Saurí Records, 2013). Sense oblidar, és clar, unes quantes referències que **Gato Pérez** va anar escampant al llarg de la seva discografia, en què tenen un paper important els gitanos que viuen en una zona molt concreta de l'antiga vila de Gràcia -Fraternitat, plaça del Raspall, Igualada, Josep Torres, Francisco Giner,

Progrés- al centre de la qual l'Ajuntament va crear una plaça dedicada al gran **Gato**.

La peculiar estructura del barri -amb uns carrers que no és estrany que al llarg del seu traçat canviïn dues o tres vegades de nom- i l'estratègica situació de les seves places crida l'atenció del visitant i mostra el fort caràcter d'una vila que en dues etapes diferents del segle XIX va ser independent de Barcelona, un esperit que sembla encara present en la gent que hi viu. Molts dels carrers conserven els noms dels antics propietaris dels solars i també destaquen sèries temàtiques com per exemple les provinents del món de la joieria: carrers Or, Perla, Topazi, Robí (també Maragda i Plata, avui ja desapareguts) i, sobretot, la plaça del Diamant, un espai que Mercè Rodoreda va immortalitzar l'any 1962 quan va agafar-ne el nom per posar títol a una de les millors novel·les catalanes de tots els temps, ambientada en el cor d'un barri que precisament aquest estiu passat ha recordat que quaranta anys enrere es va filmar en els seus carrers i places la pel·lícula de Francesc Betriu basada en el llibre.

Efectivament, entre el juny i el setembre de 1981 els graciencs van tocar de prop el món de la gran pantalla amb un esdeveniment que va transformar temporalment carrers, botigues i edificis per aproximar-los a l'època del relat. Es van fer fins a nou localitzacions diferents en diverses zones del barri entre les quals destaca l'envelat de festa major que es va muntar a la mateixa plaça del Diamant. Un envelat autèntic, dels 'd'antenes', que l'equip de producció va trobar en un magatzem de les Borges Blanques.

D'aquell rodatge n'ha quedat una extensa col·lecció de fotografies fetes pel president del Taller d'Història de Gràcia, Josep Maria Contel. En unes quantes d'aquelles imatges no és gens difícil veure-hi un jove **Ramon Muntaner** molt atent al director, els tècnics i els actors tot cercant la inspiració per compondre la que és una de les bandes sonores més brillants del cinema català -*La plaça del Diamant* (Belter, 1982)-, en la qual no passen gens desapercebuts els delicats arranjaments fets per l'enyorat compositor i flautista **Jep Nuix**.

Diuen que Gràcia és el Greenwich Village barceloní, una afirmació a la qual jo, que hi visc, m'adhereixo ferventment.

Article original publicat al número 323 de la revista Enderrock.